

ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 21/2012. (XI. 23.) OBH utasítása a bírák és egyes igazságügyi alkalmazottak által teljesített ügyelet és készenlét szabályairól szóló szabályzatról

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 76. §-a (1) bekezdésének b) pontjában és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 52. §-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényben, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvényben, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényben foglaltakra figyelemmel – a bíróságok véleményét kikérve –, az ügyelet és készenlét szabályainak egységes alkalmazása érdekében a következő szabályzatot alkotja:

A szabályzat hatálya

1. §

(1) A szabályzat hatálya a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 16. §-ában meghatározott bíróságokra (a továbbiakban: bíróság), valamint – a (3) bekezdésben foglalt megkötéssel – az Országos Bírósági Hivatalra (a továbbiakban: OBH) terjed ki.

(2) A szabályzat rendelkezéseit valamennyi bíróra és az ítélezési tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó tevékenységet végző igazságügyi alkalmazottra (továbbiakban: igazságügyi alkalmazott) alkalmazni kell.

(3) A Kúriára és az OBH-ba beosztott bíró túlmunkájának ellentételezéséül, a kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint, szabadidő-átalány állapítható meg [a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 195. § (6) bek.].

2. §

A bíró és az igazságügyi alkalmazott jogszabályban vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott feladata ellátása céljából, az annak elvégzéséhez szükséges időtartamban készenlétre, illetve ügyeletre kötelezhető.

Az elrendelés

3. §

(1) Ügyelet, illetve készenlét megszervezésére, lebonyolítására, a bíróság elnöke vagy az intézkedésre jogosult bírósági vezető (a továbbiakban együttesen: intézkedésre jogosult) bír jogosultsággal.

(2) Intézkedésre jogosult bírósági vezetőnek minősül a bíróság elnöke által az ügyelet és a készenlét megszervezésére és lebonyolítására kijelölt bíró is.

(3) Ügyelet, illetve készenlét kizárólag heti pihenő- vagy munkaszüneti napra rendelhető el.

(4) Az elrendelést írásba kell foglalni.

(5) Ügyeletet kizárólag akkor lehet elrendelni, ha az intézkedésre jogosultnak a hivatalos tudomása szerint az adott bíróságra háruló feladat(ok) ellátásához szükséges személyi feltételekről gondoskodnia kell.

(6) Készenlétet a 8. §-ban felsorolt esetekben és kizárólag akkor lehet elrendelni, ha valószínűsíthető, hogy az adott bíróságra olyan feladatok hárulnak, amelyek ellátásához az intézkedésre jogosultnak a szükséges személyi feltételeket biztosítani kell.

Az ügyelet

4. §

(1) Ügyeletet lát el a bíró vagy az igazságügyi alkalmazott, amikor az intézkedésre jogosult utasítása alapján, heti pihenő- vagy munkaszüneti napon az intézkedésre jogosult által meghatározott helyen és ideig rendelkezésre áll.

(2) Az ügyelet tartama alatt az ügyelet céljához kapcsolódóan érkező feladatokat külön utasítás nélkül el kell látnia az ügyletes bírónak és igazságügyi alkalmazottnak.

A készenlét

5. §

(1) Készenlétet lát el a bíró vagy az igazságügyi alkalmazott, amikor a heti pihenő- vagy munkaszüneti napon, az általa megjelölt és a munkavégzés helyére tekintettel elérhető helyen rendelkezésre áll.

(2) A készenlétben lévő bírónak és igazságügyi alkalmazottnak, a készenlét tartama alatt a készenlét céljához kapcsolódóan érkező feladatokat külön utasítás nélkül el kell látnia, s a feladatnak megfelelően munkába kell állnia.

A készenlét és ügyelet esetei

6. §

Készenlétet, vagy ügyeletet különösen az alább felsorolt esetekben lehet tartani:

- a) a vádirat benyújtása előtt a nyomozási bíró feladatkörébe tartozó ügyek esetén, a heti pihenő-, és munkaszüneti napokon,
- b) a vádirat benyújtását követően kibocsátott elfogatóparancs alapján történő előállítással kapcsolatban, kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején, feltéve, hogy az ítélőtáblán illetve a törvényszékek illetékességi területén működő bíróságok előtt folyamatban lévő valamely ügyben hatályos elfogatóparancsot bocsátottak ki,
- c) elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított bírósági eljárás során történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napokon,
- d) a pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- e) a sztrájk jogszerűségének, illetve jogellenességének megállapítása iránti ügyek esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- f) az országgyűlési képviselők illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásával kapcsolatban felmerülő jogorvoslatok elbírálása esetén, a választás napján és az azt megelőző, illetve követő napon,
- g) a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló indítványok elbírálására, a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- h) a harmadik országbeli állampolgárok őrizetével kapcsolatos ügyek tekintetében a heti pihenő vagy munkaszüneti napokon.

A készenléti és ügyeleti terv

7. §

- (1) Az intézkedésre jogosult ítélőtábla esetén az ítélőtáblára, törvényszék esetén a törvényszékre és az illetékességi területén működő bíróságokra készenléti és ügyeleti tervet (a továbbiakban: készenléti terv) készít.
- (2) A készenléti terv a tárgyévre vonatkozóan tartalmazza, hogy az év adott időszakában, az ítélőtábla mely tanácsa, a törvényszék, illetve az illetékességi területén működő bíróságok közül pedig mely bíróság tanácsa (egyesbírája) lát el készenléti és ügyeletet.
- (3) Az intézkedésre jogosult a tárgyévet megelőző év december 5. napjáig elkészíti a tárgyévre vonatkozó készenléti tervet és azt haladéktalanul, jóváhagyásra megküldi
 - a) ítélőtábla esetében az ítélőtábla elnökének,
 - b) törvényszék esetében a törvényszék elnökének.
- (4) Az intézkedésre jogosult a jóváhagyott készenléti tervet legkésőbb a tárgyévet megelőző év december 10. napjáig megküldi
 - a) ítélőtábla esetében az ítélőtáblán érintett tanácsok elnökeinek,
 - b) törvényszék esetében az illetékességi területén működő és a készenléti tervben érintett bíróság(ok) elnökeinek.
- (5) A készenléti terv elkészítése során figyelemmel kell lenni a helyi sajátosságokra és törekedni kell a rendőri, illetve az ügyészi szervekkel való hatékony együttműködésre.
- (6) A Kúria elnöke a készenléti szolgálatot egyedi intézkedéssel – különösen az országgyűlési képviselők, illetve a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának időszakában – rendeli el.

A készenléti beosztás

8. §

- (1) A készenléti beosztást a készenléti terv alapján az intézkedésre jogosult legalább havonta, legfeljebb azonban félévenként – a Kúria esetében a Kúria elnökének utasítását követően haladéktalanul – a 9-10. §-ban meghatározott szempontoknak megfelelően köteles elkészíteni.
- (2) Az intézkedésre jogosult a készenléti beosztást haladéktalanul megküldi a bíróságok elnökeinek, a beosztással érintett bíráknak és igazságügyi alkalmazottaknak, a bíróság gazdasági hivatalának (a továbbiakban: BGH), a megyei főügyésznek, a városi vezető ügyészeknek, a megyei rendőr-főkapitányságnak, valamint a szabálysértési hatóságoknak, valamint közzéteszi azt a bíróságok központi honlapján.

Készenléti beosztás elkészítésének szempontjai

9. §

- (1) A készenléti beosztás tartalmazza a készenlét dátumát, kezdő és befejező időpontját, a készenlét helyszínét, a készenlétben álló tanácselnök, bíró (bírák) és igazságügyi alkalmazott(ak) nevét, vezetőkes és mobil telefonszámát, valamint a készenlét ideje alatti tartózkodási helyüket.
- (2) A készenléti beosztásban meg kell határozni az ügyelet, a munkavégzés helyszínét is, amely a Kúria, az ítélőtábla, a törvényszék illetve a törvényszék székhelyén működő helyi bíróság épülete lehet.
- (3) Ha a törvényszék illetékességi területének sajátosságaira, különösen a közlekedési viszonyokra figyelemmel indokolt, az intézkedésre jogosult az ügyelet helyszínét a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően is meghatározhatja.

10. §

A készenléti szolgálatot ellátó bírák és igazságügyi alkalmazottak létszámának meghatározásakor az intézkedésre jogosultnak figyelemmel kell lennie arra, hogy

- a)* a készenlét ideje alatt ismertté vált munkavégzési kötelezettségre figyelemmel – a szabályzat 6. § (1) bekezdés a)-c), g) és h) pontjaiban felsorolt esetekben – a készenléti szolgálatra kijelölt vagy tanács mellett, minden esetben ki kell jelölni egy igazságügyi alkalmazottat is,
- b)* a 6. § (1) bekezdés d)-f) pontjaiban felsorolt esetekben egy bíró vagy egy tanács és – szükség esetén – egy igazságügyi alkalmazott állhat készenlétben,
- c)* az a) és b) pontban írtaktól eltérni csak azon bíróságok esetében lehet, ahol az intézkedésre jogosult részére adott tájékoztatás alapján valószínűsíthető, hogy az adott bíróságra háruló feladatokat egy bíró vagy tanács és egy igazságügyi alkalmazott nem tudja ellátni.

A készenlét és az ügyelet időtartama

11. §

(1) A készenlét és az ügyelet időtartama – a készenléti, ügyeleti beosztásban szereplő napokon – 8 órától 14 óráig tart. Ha az intézkedésre jogosult részére adott tájékoztatás vagy a készenlét illetve az ügyelet ideje alatt felmerülő egyéb ok folytán ez az időtartam a feladatok ellátására nem elegendő, a készenlét időtartama legfeljebb 16 óráig (választással összefüggő bírósági felülvizsgálat esetén legfeljebb 17 óráig), míg az ügyelet időtartama a feladatok elvégzéséig meghosszabbítható. Az ügyelet tartama nem haladhatja meg a huszonnégy órát.

(2) A bíró és az igazságügyi alkalmazott heti munkaideje, az ügyelet időtartama, valamint a készenlét alatt végzett munka időtartamának együttes mértéke a heti 48 órát nem haladhatja meg.

(3) Igazságügyi alkalmazott esetében a rendkívüli munkavégzés felső határa naptári évenként összesen legfeljebb 300 óra.

A készenlétet és az ügyeletet ellátó bíró és igazságügyi alkalmazott kötelezettségei

12. §

A készenléti és ügyeleti szolgálat ellátására kijelölt bíró és igazságügyi alkalmazott, a kijelölés időtartama alatt köteles:

- a)* ügyelet esetén az intézkedésre jogosult által kijelölt helyen és ideig tartózkodni és az intézkedésre jogosult utasítása alapján munkába állni, illetve az ügyelet céljához kapcsolódóan érkező feladatokat külön utasítás nélkül el kell látnia,
- b)* készenlét esetén az általa megjelölt, a munkavégzés helyére tekintettel elérhető helyen tartózkodni, és az intézkedésre jogosult utasítása alapján munkába állni, illetve a készenlét céljához kapcsolódóan érkező feladatokat külön utasítás nélkül el kell látnia,
- c)* az ügyelet és a készenlét időtartama alatt, gondoskodni a munkára képes állapotának megőrzéséről, és telefonon történő elérhetőségéről.

A készenléti és ügyeleti napló

13. §

(1) Az intézkedésre jogosult szolgálati helyén – a (2) bekezdés szerinti tartalommal – készenléti és ügyeleti naplót (a továbbiakban: napló) kell vezetni.

(2) A naplóban fel kell tüntetni

- a)* a készenlét és az ügyelet időpontját, helyszínét,
- b)* a készenlétet és az ügyeletet ellátó bíró, valamint igazságügyi alkalmazott nevét, továbbá a beosztása szerinti szolgálati helyét,

c) a készenlélet és az ügyeletet ellátó bíró, valamint igazságügyi alkalmazott által készenléletben, illetve ügyeletben töltött idő kezdő és befejező időpontját,

d) az ügyelet ideje alatti munkavégzés során az intézkedéssel érintett ügy(ek) számát és az intézkedés megnevezését,

e) a napló rovatait az intézkedésre jogosult által, a napló vezetésére kijelölt személy tölti ki a készenlélet és az ügyeletet ellátó bíró, írásbeli – részére legkésőbb a készenlélet, ügyeletet követő első munkanapon eljuttatott – feljegyzése alapján.

(3) A (2) bekezdés e) pontjában meghatározott feljegyzést kézbesítő, telefax vagy e-mail útján kell továbbítani.

(4) A naplót az intézkedésre jogosult rendszeresen ellenőrzi és az abban foglaltakról minden hónap 15. napjáig írásban tájékoztatja az ítéletábrá elnökét.

(5) Az intézkedésre jogosult a napló adatai alapján minden hónap 20. napjáig elkészíti a készenléti, és az ügyeleti díj elszámolására vonatkozó kimutatást, melyet ezt követően közvetlenül a BGH vezetőjének küld meg.

Az ügyeleti díj számítása

14. §

(1) A heti pihenő- vagy munkaszüneti napon teljesített ügyeletért járó ügyeleti díj összege az ügyeletet ellátó bíró és igazságügyi alkalmazott ügyeletben töltött órákra eső illetményének kétszeresével azonos.

(2) Az igazságügyi alkalmazott kérésére az ügyeletet vagy készenléletet az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 113. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, szabadidővel kell megváltani.

(3) Az ügyeletben töltött órák számának megállapításakor a bíró és az igazságügyi alkalmazott által a beosztásának megfelelő ügyeleti időtartamon belül a munkavégzéssel töltött időt és az ügyeleti időt egybe kell számítani.

A készenléti díj számítása

15. §

(1) A készenléti díj összege a 14. § (1) bekezdés szerinti ügyeleti díj 50%-ával azonos.

(2) A készenléletben töltött órák számának megállapításakor a bíró és az igazságügyi alkalmazott által ténylegesen készenléti szolgálatban töltött időt kell figyelembe venni.

(3) Az utazással töltött időre csak készenléti díj jár. Ha a bírónak vagy igazságügyi alkalmazottnak az utazással összefüggésben szükséges és indokolt költsége merült fel, azt a munkáltató köteles megtéríteni.

16. §

(1) Ha a készenléti szolgálat ideje alatt a bírónak és az igazságügyi alkalmazottnak munkavégzési kötelezettsége merül fel, munkavégzés céljából a szolgálati helyén vagy az intézkedésre jogosult által kijelölt más helyen meg kell jelennie.

(2) A bíró és az igazságügyi alkalmazott a munkavégzés helyén történő megjelenéstől kezdve a 14. §-ban meghatározott ügyeleti díjra jogosult.

A bíróságok tájékoztatási kötelezettsége

17. §

(1) A bíróságok elnökei minden év szeptember 30. napjáig tájékoztatást adnak az OBH-nak a vezetésük alá tartozó bíróságok tekintetében az előző év október 1. napjától

- a) a készenléti szolgálatot teljesítő bírák számáról,
- b) az átlagosan egy bíróra eső készenlétkben töltött órák számáról,
- c) az elszámolt összes készenléti órák számáról,
- d) az erre az időre kifizetett összes készenléti díjról,
- e) az ügyeletet teljesítő bírák számáról,
- f) az átlagosan egy bíróra eső ügyeletben töltött órák számáról,
- g) az elszámolt összes ügyeleti órák számáról,
- h) az erre az időre kifizetett összes ügyeleti díjról,
- i) a készenléti szolgálatot teljesítő igazságügyi alkalmazottak (munkaköri megnevezés szerinti bontásban közölt) számáról,
- j) az átlagosan egy igazságügyi alkalmazottra eső készenlétkben töltött órák számáról,
- k) az elszámolt összes készenléti órák számáról,
- l) az erre az időre kifizetett összes készenléti díjról,
- m) az ügyeletet teljesítő igazságügyi alkalmazottak (munkaköri megnevezés szerinti bontásban közölt) számáról,
- n) az átlagosan egy igazságügyi alkalmazottra eső ügyeletben töltött órák számáról,
- o) az elszámolt összes ügyeleti órák számáról,
- p) az erre az időre kifizetett összes ügyeleti díjról.

(2) Ha a tájékoztatás alapjául szolgáló időszakban a készenléti, ügyeleti szolgálat időtartama eltér a szabályzat 13. §-ában meghatározott időkorláttól, akkor a tájékoztatónak ki kell terjednie az eltérés tartamára és indokára is.

Hatálybalépés

18. §

Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

Budapest, 2012. október 18.

Dr. Handó Tünde s.k.